

การฟ้อนมอญเซิงของชาวกุลลาในจังหวัดอุบลราชธานี

Mongserng Dance of the Kula Ethnic in Ubon Ratchathani Province

ปิ่นมณี สารมัย

Pinmanee Saramai

สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
Department Dance, Faculty of Humanities and Social Sciences UbonRatchathaniRajabhat
University

E-mail: pinmanee_2526@hotmail.co.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประวัติความเป็นมาของการฟ้อนมอญเซิง 2) ศึกษาองค์ประกอบ รูปแบบ และกระบวนการทำฟ้อนที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของการฟ้อนมอญเซิงของชาวกุลลา บ้านโนนใหญ่ ตำบลก่อเอ้ อำเภอเซิงโน จังหวัดอุบลราชธานี โดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสังเกตเป็นเครื่องมือวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและภาคสนาม บุคลากรผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้นำชุมชน ประชาชนชาวบ้าน ผู้ฟ้อน นักดนตรี และชาวบ้าน ผลการวิจัยพบว่า

1. ฟ้อนมอญเซิง เป็นการฟ้อนที่พัฒนามาจากการฟ้อนเจิงหรือการรำดาบและรำมวยโบราณของชาวไทยใหญ่ เพื่อความรื่นเริงในหมู่ชาวบ้าน เน้นที่ความสวยงามอ่อนช้อย มีลีลาการเล่นร่อนลื่นกันระหว่างผู้ตีฉาบกับผู้ตีกลอง ชาวกุลลาบ้านโนนใหญ่ ถือว่าเป็นศิลปะที่โดดเด่นที่ยังเหลืออยู่ และได้รับการอนุรักษ์ไว้จนถึงปัจจุบัน

2. องค์ประกอบ รูปแบบ และกระบวนการทำฟ้อน มีเอกลักษณ์เฉพาะที่บ่งบอกถึงวัฒนธรรมของชาวไทยใหญ่ได้อย่างชัดเจน ได้แก่ 1) ยุคดั้งเดิม ใช้ผู้แสดงเป็นชาย การฟ้อนมีลักษณะคล้ายรำดาบหรือรำมวยโบราณ ต่อมาพัฒนาให้ผู้หญิงเป็นผู้แสดง ปรับท่วงท่าในการฟ้อนรำให้มีความสวยงามขึ้น 2) การแต่งกาย ยุคดั้งเดิม ผู้ฟ้อนและนักดนตรีจะแต่งกายด้วยกางเกงโห้งโง่ เสื้อคอกลมแขนยาว โปกหัวด้วยผ้าสีขาว ยุคพัฒนา ผู้ฟ้อนหญิงจะนุ่งผ้าซิ่นมีเชิง สวมเสื้อคอกลมแขนยาว พาดสไบ เก้าอี้ทรงสูง มวยผมด้วยมาลัยดอกไม้ม และประดับกำไล 3) ท่ารำ ยุคดั้งเดิมมี 3 ท่า ท่ารำที่พัฒนาขึ้นใหม่ มี 12 ท่า 4) ดนตรีประกอบ ได้แก่ กลองมอญเซิง ฉิ่ง และฉาบ 5) โอกาสและจุดมุ่งหมายที่แสดง คือ แสดงในงานบุญประเพณีต่าง ๆ เพื่อสร้างความบันเทิง ความสนุกสนานหลังจากการทำงาน เพื่อต้อนรับแขกบ้านแขกเมือง และเพื่อฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น

คำสำคัญ: ฟ้อนมอญเซิง ชาวกุลลา

Abstract

The purposes of this research were to study 1) the historical background of Mongserng Dance; and 2) compositions, patterns and steps of the dance which are the identical uniqueness of Mongserng Dance of the Kula Ethnic, in Non YaiVillange, Kor-e Sub-district, KhuangNai District, UbonRatchathani Province. The qualitative research methodology was done by implementing an interview and an observation form as research instruments for the study. To collect the data; and documentary review and field-study were applied to obtain information from the local informants who were communities' leaders, the local philosophers, folk dancers, musician and villagers. The results of the research were as follows.

1. Mongserng Dance is a kind of folk dance adapted from Fong Jerng or a kind of sword dance and a fighting dance called Ram Muay of Tai Yai people in order to entertain the villagers. The steps of dance were focused on delicate and fineness gestures as well as the performing of the musicians who were playing cymbals and drums. The Kula ethnic is an outstanding source of this kind of art that has been remained and conserved up to present.

2. Compositions, patterns and steps of FonMongserng are distinctively unique that obviously indicate the culture of Tai Yai ethnic. These perspectives can be seen as follows.

1) In the past, the performers were maleS; and the gestures of dances were similar to sword dance or fighting dance (Ram Dab or Ram Muay). 2) In the past, traditionally, the dancers and musicians wore Hong Yong pants, long-sleeved T-shirts and tied around their foreheads with white clothes. Later, female dancers wore long skirt made of local woven textile, long-sleeved T-shirt, Pha Sa Bai, put-up a top hair bun and decorated their hair styles with floral garlands and bracelets were worn around their wrists 3) Previously, there were 3 steps comprised in the dance; however, the dance has been developed to be composed of 12 steps nowadays. 4) The melodies performed for the dance composed with Mongserng drums, Kong and cymbals.5) For the opportunity and purposes of Mongserng, generally Mongserng dance is performed at merit making traditions or events to entertain and relax the villagers after work, to welcome guests and to revive the local cultural arts.

Keywords: Mongserng Dance, The Kula Ethnic

บทนำ

จังหวัดอุบลราชธานีเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคอีสานที่มีความหลากหลายทางด้านประเพณีวัฒนธรรมและเชื้อชาติ โดยมีชนเผ่าพื้นเมืองเดิมในสายวัฒนธรรมมอญ-เขมร เช่น ชนเผ่าข่า ชนเผ่าเขมร ชนเผ่าส่วยหรือกูย ชนเผ่าเวียดนาม ชนเผ่าจีน ชนเผ่าลิกซ์ เป็นต้น นอกจากชนเผ่าดังกล่าวแล้วยังมีชนเผ่ากุลา ซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยอาศัยอยู่ในพม่าที่เดินทางเร่ขายสินค้าในภาคอีสานเป็นเวลาช้านาน “กุลา” เป็นกลุ่มชาติพันธุ์เป็นต้นกำเนิดของตำนาน “ทุ่งกุลาร้องไห้” ชาวกุลาที่อพยพมาภาคอีสานมักมาแต่งงานกับผู้หญิงในท้องถิ่นตั้งหลักแหล่งอยู่กันเป็นกลุ่มใหญ่ ประกอบอาชีพเป็นช่างเงิน ช่างคำ (ทอง) และช่างปั้น ซึ่งโดยทั่วไปพวกกุลามักเร่ขายสินค้าไปตามหมู่บ้าน จากหมู่บ้านหนึ่งไปอีกหมู่บ้านหนึ่งโดย “กุลา” เป็นคำที่มีหลาย

ความหมาย ในภาษาถิ่นทางเหนือ เรียกคนต่างถิ่นว่า กุลา เช่น เรียกฝรั่งว่า กุลาขาว เรียกแขกว่า กุลาดำ ชาวอีสานเรียกว่าชาวตองสูหรือไทยใหญ่ (คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ, 2544)

ชาวกุลาเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในงานด้านศิลปกรรมหลายด้าน เช่น ด้านสถาปัตยกรรม มีการสร้างบ้านเรือน สร้างวัดและสร้างถาวรวัตถุภายในวัดแบบไทหรือแบบพม่า ด้านประติมากรรม มีการสร้างพระพุทธรูปด้วยหินอ่อนและทองเหลือง ด้านการช่าง เช่น ช่างโลหะและช่างไม้ นิยมทำเครื่องใช้ในครัวเรือนด้วยทองเหลืองและทองสำริด เช่น เครื่องสำหรับกินหมาก หม้อหุงข้าว ชันน้ำ ถาด ส่วนด้านดนตรีและศิลปะการแสดง มีการเล่นดนตรีวงมอชิง ใช้บรรเลงในขบวนแห่ในงานเทศกาลต่าง ๆ และใช้บรรเลงประกอบการฟ้อนชุดต่าง ๆ ซึ่งปัจจุบันยังมีอยู่ที่บ้านโนนใหญ่ตำบลก่อเอ้ อำเภอลือโขงใน จังหวัดอุบลราชธานี (มิ่งขวัญ ชนไฟโรจน์, 2551) ชุมชนกุลาในภาคอีสานมีเพียงแห่งเดียวที่อนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวกุลาไว้ได้ คือ ชุมชนชาวกุลาที่บ้านโนนใหญ่ ตำบลก่อเอ้ อำเภอลือโขงใน จังหวัดอุบลราชธานี เพราะเป็นชุมชนที่เป็นแหล่งโบราณวัตถุ โบราณสถานและสภาพแวดล้อมที่เป็นมรดกตกทอดของชาวกุลาจนปัจจุบัน เพื่อเป็นศูนย์กลางความสามัคคีการยึดเหนี่ยวทางคุณธรรมและจริยธรรมของชุมชน ตลอดจนเป็นการสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนที่ยั่งยืน หากไม่รีบดำเนินการศึกษาวิจัยแล้ว ขนบธรรมเนียมประเพณี ของชาวกุลา ก็จะสูญหายไปกับกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงที่อยากจะฟื้นฟูได้ (มิ่งขวัญ ชนไฟโรจน์, 2551)

จากความเป็นมาของกลุ่มชาติพันธุ์กุลา ที่อพยพเข้ามาภาคอีสานสู่จังหวัดอุบลราชธานี และนำประเพณีวัฒนธรรมการเล่นพื้นบ้านของตนมาด้วย จึงทำให้เกิดความหลากหลายและการผสมกลมกลืนทางด้านวัฒนธรรม คณะผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของวัฒนธรรมดังกล่าว จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของชาวกุลาตั้งแต่เริ่มอพยพย้ายถิ่นฐานจนมาอาศัยอยู่ที่จังหวัดอุบลราชธานี รูปแบบของท่าฟ้อนมอชิงที่เป็นเอกลักษณ์ดั้งเดิมและที่ประยุกต์ขึ้นมาใหม่ ตลอดจนองค์ประกอบต่าง ๆ ของการฟ้อนมอชิง รวมทั้ง ซึ่งเป็นชาวกุลาเพียงแห่งเดียวที่ยังมีการเล่น “ฟ้อนมอชิง” ในปัจจุบัน เพื่อหาแนวทางในการอนุรักษ์ ส่งเสริม และสืบสานให้การฟ้อนมอชิง ซึ่งเป็นการเล่นพื้นบ้านอันเป็นเอกลักษณ์ของชาวกุลาหรือชาวไทยใหญ่ของบ้านโนนใหญ่ ตำบลก่อเอ้ อำเภอลือโขงใน จังหวัดอุบลราชธานี ให้คงอยู่สืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของการฟ้อนมอชิงของชาวกุลา บ้านโนนใหญ่ ตำบลก่อเอ้ อำเภอลือโขงใน จังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการฟ้อนมอชิงของชาวกุลา บ้านโนนใหญ่ ตำบลก่อเอ้ อำเภอลือโขงใน จังหวัดอุบลราชธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและภาคสนาม โดยการสังเกต และการสัมภาษณ์ เพื่อจะนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ ซึ่งมีขอบเขตและขั้นตอนวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตการวิจัย

1.1 ด้านเนื้อหา ศึกษาประวัติและความเป็นมา และองค์ประกอบ รูปแบบและกระบวนการทำฟ้อนที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของการฟ้อนมอญเชิง บ้านโนนใหญ่ ตำบลก่อเอ้ อำเภอลือโขง จังหวัดอุบลราชธานี

1.2 ด้านพื้นที่ที่ทำการวิจัย คือ บ้านโนนใหญ่ ตำบลก่อเอ้ อำเภอลือโขง จังหวัดอุบลราชธานี

1.3 ด้านระเบียบวิธีวิจัย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและข้อมูล ภาคสนามจากเครื่องมือวิจัย คือ แบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์ นำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามจุดประสงค์ และนำเสนอรายงานการวิเคราะห์ตามลำดับ

1.4 ด้านบุคลากรผู้ให้ข้อมูล

1.4.1 กลุ่มผู้รู้ คือ กลุ่มบุคคลที่ให้ข้อมูลในเชิงลึกและสำคัญเกี่ยวกับภูไทและการอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน ได้แก่ ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้สูงอายุ เป็นต้น

1.4.2 กลุ่มผู้ปฏิบัติ คือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการฟ้อนมอญเชิง ได้แก่ ผู้ฟ้อน นักดนตรี เป็นต้น

1.4.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั่วไป คือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการฟ้อนมอญเชิง ได้แก่ ชาวบ้านในชุมชน เป็นต้น

1.5 ด้านระยะเวลาการศึกษาในปี พ.ศ. 2558–2559

2. วิธีดำเนินการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย ได้แก่

2.1.1 แบบสังเกต ใช้สำหรับสังเกตสภาพทั่วไปภายในชุมชนวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ วัฒนธรรม การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนสังเกตการฟ้อนมอญเชิง และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1.2 แบบสัมภาษณ์ ใช้สำหรับสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นมา องค์ประกอบ และรูปแบบของการฟ้อนมอญเชิง และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและข้อมูลจากภาคสนาม

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

2.3.1 ตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจากเอกสารและข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือทุกประเภทนำมาข้อมูลมาวิเคราะห์ วิเคราะห์ประวัติความเป็นมา องค์ประกอบ และการสืบทอด ของการฟ้อนมอญเชิงของชาวไทยใหญ่ บ้านโนนใหญ่ ตำบลก่อเอ้ อำเภอลือโขง จังหวัดอุบลราชธานี

2.3.2 นำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์

2.3.3 ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ด้วยการพิจารณาความสอดคล้อง และความแตกต่างกันของข้อมูลที่ได้จากการจัดหมวดหมู่ และจัดทำข้อสรุป

2.3.4 นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์และสรุปผลแล้วมาเรียบเรียงตามจุดประสงค์ในการศึกษา วิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำผลของการวิเคราะห์มาเรียบเรียงผลการวิจัยตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในเชิงพรรณนาวิเคราะห์

2.4 การนำเสนอข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลของการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียงผลการศึกษามาตามความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัยที่กำหนดไว้ด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ประวัติความเป็นมาของการฟ้อนมอญเซิง พบว่า เป็นการฟ้อนที่พัฒนามาจากการฟ้อนเจิงหรือ การรำดาบและรำมวยโบราณของชาวไทยใหญ่ ลักษณะการฟ้อนเพื่อเป็นนันทนาการในหมู่ชาวบ้านของชน ชาวไตหรือไทยใหญ่ในสมัยโบราณ หลังจากฤดูเก็บเกี่ยวและเป็นการฟ้อนเพื่อเฉลิมฉลองในงานบุญต่าง ๆ การฟ้อนเจิงนั้นเน้นที่ลีลาของความเข้มแข็งทรงพลังแต่มีศิลปะ ส่วนฟ้อนมอญเซิงเน้นที่ความสวยงามอ่อน ซ้อย การฟ้อนมอญเซิงในสมัยโบราณที่ถิ่นฐานของชาวไตในจังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัด แม่ฮ่องสอน กล่าวกันว่า มีลีลาการเล่นรื้อกล้อกันระหว่างผู้ตีฉาบกับผู้ตีกลองด้วย สำหรับการฟ้อนมอญเซิง ของชาวกลาและลูกหลานของชาวกลาที่บ้านโนนใหญ่ คือ ศิลปะที่โดดเด่นที่สุดของกลาที่ยังหลงเหลืออยู่จน ปัจจุบัน ไม่เฉพาะแต่ชาวกลาเท่านั้นที่ภูมิใจและได้สืบทอดศิลปะการฟ้อนมอญเซิงไว้ ชาวบ้านทั้งหมด ทั้งชาว ลาวและชาวกุลารักและถือว่าการฟ้อนมอญเซิงเป็นศิลปะชิ้นเอกของหมู่บ้าน ความเอาใจใส่ในการอนุรักษ์การ ฟ้อนมอญเซิงของชาวบ้านโนนใหญ่ เริ่มตั้งแต่การคัดเลือก "ซ้อง" ซ้องที่นำมาใช้ในวงมอญเซิงจะเป็นซ้องที่ทำ จาก ทองเหลือง ที่เรียกว่า "ทองฮ่าว" และต้องนำมาจากพม่าเท่านั้น พ่อคำใบ้ เครื่องสิ่ง เล่าว่า ครั้งหนึ่ง เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2521 มีซ้องจำนวนหนึ่งเกิดชำรุดไม่สามารถใช้การได้คณะกรรมการหมู่บ้านจึงได้ ประชุมลงมติกันจนต้องได้เดินทางโดยรถโดยสารขึ้นไปยังอำเภอแม่สายข้ามจากท่าขี้เหล็กเข้าไปยังฝั่งพม่า เพื่อซื้อซ้องมาใช้ในวงฟ้อนมอญเซิง และต่อมาในปี พ.ศ. 2543 มีซ้องจำนวนหนึ่งเกิดชำรุดใช้การไม่ได้อีก และก็ต้องเดินทางไปซื้อซ้องที่ฝั่งพม่าที่เดิมอีกแต่คราวหลังนี้ดีขึ้นเพราะมีรถส่วนตัวไม่ต้องอาศัยรถ โดยสารเช่นครั้งก่อน ทำให้ได้รับความสะดวกสบายขึ้น ปัจจุบันวงฟ้อนมอญเซิงของบ้านโนนใหญ่ยังได้รับการ อนุรักษ์และสืบทอดไว้เป็นอย่างดี (บริบูรณ์ สุภาพ, 2559)

ภาพที่ 1 การฟ้อนเจิง

ที่มา: <http://oknation.nationtv.tv/blog/winsstars/2015/07/06/entry-1>

2. องค์ประกอบของการฟ้อนมอญเซิง จากการศึกษา พบว่า การฟ้อนมอญเซิงของชาวภูลา บ้านโนนใหญ่ ตำบลก่อเอ้ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดอุบลราชธานี ประกอบด้วย ผู้แสดง ท่าฟ้อน การแต่งกาย ประกอบการฟ้อนเครื่องดนตรีที่ใช้ในการฟ้อน โอกาสและจุดมุ่งหมายที่แสดง องค์ประกอบดังกล่าวเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวอันโดดเด่นที่ทำให้การฟ้อนมอญเซิงของชาวภูลาปรากฏในสังคมจนถึงปัจจุบันนี้ ในส่วนเนื้อหาขององค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

1. ผู้แสดง ผู้แสดงฟ้อนมอญเซิงของชาวภูลาในสมัยโบราณ ผู้ฟ้อนได้ใช้ผู้ชายแสดง ท่าฟ้อนได้มีการพัฒนาการมาจากการฟ้อนเจิง เน้นลีลาของความเข้มแข็งทรงพลังแต่มีศิลปะ ลักษณะคล้าย รำดาบ รำมวย หรือการรำของนักรบ โบราณ แต่ในปัจจุบันนี้จะใช้ผู้หญิงแสดง จึงได้มีการคิดค้นประดิษฐ์ท่ารำเฉพาะผู้หญิง ต่อมาก็ไม่มีผู้สืบทอดท่ารำของผู้ชาย ปัจจุบันการฟ้อนมอญเซิงของชาวภูลาจึงใช้ผู้หญิงแสดงเท่านั้น (กฤษณ์รัตน์ สิมเสมอ, 2559)

2. การแต่งกาย การแต่งกายชาย ในสมัยโบราณที่ยังมีฟ้อนเจิงเซิงอยู่ ผู้ฟ้อนจะแต่งกายด้วยกางเกงขาวยาวที่เรียกว่า กางเกงโห่งโย่ง (กางเกงเป๋ายาน) และเสื้อคอกลมแขนยาวสีเดียวกันกับกางเกง โปกหัวด้วยผ้าสีขาว ส่วนนักดนตรีจะแต่งกายด้วยเช่นเดียวกันกับนักฟ้อนหากเป็นการฟ้อนเจิงเซิงของชนเมืองของภาคเหนือของไทยจะแต่งกายด้วยนุ่งโจงกระเบน สวมเสื้อแขนยาวปล่อยชายแล้วใช้ผ้าสไบผูกเอว ส่วนนักดนตรีก็จะแต่งกายเช่นเดียวกัน การแต่งกายหญิง ในการฟ้อนมอญเซิงของชนเมืองภาคเหนือจะนุ่งโจงกระเบน สวมเสื้อแขนกระบอกและห่มสไบทับเฉียงบ่าในปัจจุบันการแต่งกายคณะฟ้อนมอญเซิงของบ้านโนนใหญ่ ผู้ชายหรือนักดนตรีจะนุ่งโจงกระเบน สวมเสื้อ คอกลมแขนสั้น ปล่อยชายและผูกเอวด้วยผ้าขาวม้า ศีรษะใช้ผ้าขาวม้าโปกศีรษะ ปล่อยชายลงข้างศีรษะด้านซ้าย (กนกพร ปานสุวรรณ, 2559) ดังภาพประกอบต่อไปนี้

ภาพที่ 2 การแต่งกายของคณะฟ้อนมอญเซิงของบ้านโนนใหญ่ (ชาย)

ภาพที่ 3 การแต่งกายของคณะฟ้อนมอญของบ้านโนนใหญ่ (หญิง)

3. **ทำรำ** ทำรำประกอบฟ้อนมอญในยุคนั้น ๆ ผู้รำจะเป็นผู้ชายจุดเด่นโดยการโชว์ลีลาการรำรำต่าง ๆ ซึ่งทำรำเหล่านี้ได้รับอิทธิพล มาจากการดำรงวิถีชีวิต ของชาวภูลาลัยก่อน ซึ่งจะต้องมีการเดินทางรอนแรมไปไกล ๆ มีการต่อสู้กับศัตรู ต่อสู้กับความยากลำบาก รวมทั้งแสดงออกถึง การมีศิลปะการป้องกันตัว ทำรำมอญผู้ชายมีทั้งหมด 3 ท่า คือ ทำช้างประสาธนา ทำหนุมานคลุกฝุ่น ทำจระเข้พาดหาง ส่วนท่ามอญที่เป็นผู้หญิงรำจะเน้นลีลาความอ่อนช้อยของผู้ฟ้อนเป็นสำคัญ และเหมาะสมกับสภาพของคนอีสานในปัจจุบัน มีทั้งหมด 12 ท่า คือ ทำสอดสร้อยมาลา ทำโบก ทำตั้งวงบัวบาน-มยุเรศ ทำตั้งวงล่าง-วงบัวบาน ทำชักแบ่งผัดหน้า ทำพรหมสี่หน้าทำสอดสร้อยมาลาแปลง ทำจันทร์ทรงกลดแปลง ทำฟ้อนเล็บ ทำยุงฟ้อนยาง ทำแขกเต้าเข้ารัง และทำช้างประสาธนา (ทำรับ) (กนกพร ปานสุวรรณ, 2559)

4. **ดนตรีที่ใช้ประกอบ** 1) กลอง มีลักษณะเป็นกลองสองหน้าบางที่เรียกว่า “ตะโพน” ยาวประมาณ 1 ฟุต เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 14- 16 นิ้ว ใช้แขวนจากไหล่ ตีด้วยมือตามจังหวะที่สอดคล้องกับการตีฆ้อง 2) ฆ้อง เครื่องตีให้เกิดเสียงอย่างหนึ่ง ทำด้วยทองฮั่วหรือทองเหลือง มีจำนวนตามขนาดของวงเล็กหรือวงใหญ่ โดยปกติจะมี 3 ขนาด คือ ฆ้อง 7 ใบ 9 ใบ และ 11 ใบ ซึ่งจะมีตั้งแต่ขนาดเล็กแล้วใหญ่ขึ้นตามลำดับ 3) ฉาบ เป็นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องตีกำกับจังหวะ ที่เรียกว่าฉาบนั่น ก็เพราะ เรียกเลียนตามเสียงที่เกิดจากการบรรเลง ฉาบทำจากโลหะ มีลักษณะแผ่นบางเป็นทรงกลม ตอนกลางหนาเป็นปุ่มนูน เรียกว่า “กระพุง” (นูนน้อยกว่าฆ้อง) เจาะรูร้อยเชือก ผูกโยงเป็นคู่ อีกทั้งยังเป็นตำแหน่งที่ใช้มือจับในการบรรเลง (ชำนาญ ศรีพลาย, 2559) ดังภาพประกอบต่อไปนี้

ภาพที่ 4 เครื่องดนตรีประกอบการฟ้อนมอญเซิงของบ้านโนนใหญ่

5. โอกาสและจุดมุ่งหมายที่แสดง ได้แก่ แสดงในงานบุญประเพณีต่าง ๆ เช่น งานบวช งานแต่งงาน งานเข้าพรรษา งานทอดกฐิน งานบุญบั้งไฟประจำปีของหมู่บ้าน งานประเพณีแห่เทียนพรรษา ของจังหวัดอุบลราชธานี งานสวดวิกรรมเจ้าคำผงผู้ก่อตั้งเมืองอุบลราชธานี และงานสำคัญ ๆ ในจังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดใกล้เคียง เป็นต้น แสดงเมื่อมีแขกบ้านแขกเมืองมาเยี่ยม แสดงเมื่อได้รับเชิญไปแสดงในที่ต่าง ๆ แสดงงานประจำปีของ อำเภอ จังหวัด และมีจุดมุ่งหมายในการแสดง คือ เพื่อเป็นมหรสพสร้างความบันเทิงในงานประเพณีบุญบั้งไฟ เพื่อสร้างความสนุกสนานหลังจากการกลับจากการค้าขาย เพื่อต้อนรับแขกบ้านแขกเมือง เพื่อฟื้นฟูศิลปะการฟ้อนแบบดั้งเดิม เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

การฟ้อนมอญเซิงของชาวกุลาและลูกหลานของชาวกุลาที่บ้านโนนใหญ่ คือ ศิลปะที่โดดเด่นที่สุดของกุลาที่ยังหลงเหลืออยู่จนปัจจุบัน ไม่เฉพาะแต่ชาวกุลาเท่านั้นที่ภูมิใจและได้สืบทอดศิลปะการฟ้อนมอญเซิงไว้ ชาวบ้านทั้งหมด ทั้งชาวลาวและชาวกุลารักและถือว่าการฟ้อนมอญเซิงเป็นศิลปะชิ้นเอกของหมู่บ้านทีเดียว ความเอาใจใส่ในการอนุรักษ์การฟ้อนมอญเซิงของชาวบ้านโนนใหญ่ และได้ออกแสดงตามงานประเพณีต่าง ๆ เช่น งานบวช งานแต่งงาน งานเข้าพรรษา งานทอดกฐิน งานบุญบั้งไฟ เป็นต้น การละเล่นมอญเซิงของชาวกุลาเกิดขึ้นจากการประกอบการทำมาหากิน เมื่อกลับมาจากการค้าขายแล้วก็จะมีการละเล่นสนุกสนาน เพื่อแสดงความดีใจในการกลับมาถึงบ้าน โดยการนำซ้องที่ตนมีอยู่มารวมกัน ผู้ที่มีความสามารถในการตีซ้องก็ตี ผู้ที่สามารถรำได้ก็จะรำเป็นที่สนุกสนาน ชาวกุลาถือว่าซ้องเป็นเครื่องดนตรีที่

นำโชคมาสู่ตนและทำให้การทำมาค้าขายเจริญรุ่งเรือง ทำทางการร่ำรำก็เป็นการทำแบบรำมวย รำอาวุธ เป็นทำรำของผู้ชายซึ่งผู้หญิง ไม่สามารถรำได้ ต่อมาจึงได้มีการคิดค้นทำรำขึ้นมาใหม่เพื่อให้เฉพาะผู้หญิงรำ และเป็นแบบอย่างในการฟ้อนมองเซิงมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับ มิ่งขวัญ ชนไฟโรจน์ (2551) การดนตรีและการฟ้อนมองเซิงของชาวกุลา พบในประเพณีการทำบุญข้าวสาก และประเพณีการทำบุญออกพรรษาที่เต็มไปด้วยพิธีรีตอง และความศรัทธา มากกว่าพิธีกรรมของชาวอีสานโดยทั่วไป ซึ่งยังคงได้รับการอนุรักษ์และถือปฏิบัติสืบมาจนถึงปัจจุบัน

จากการศึกษาค้นคว้า องค์กรประกอบ รูปแบบและกระบวนการทำฟ้อนที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชาวบ้านโนนใหญ่ ตำบลก่อเอ้ อำเภอเซียงโน จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า องค์กรประกอบของการฟ้อนถือเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ศิลปะการฟ้อนดังกล่าว มีเอกลักษณ์เฉพาะที่บ่งบอกถึงพื้นฐานทางวัฒนธรรมของชาวไทยใหญ่ได้อย่างชัดเจน ประกอบด้วย

1. **ผู้แสดง** ฟ้อนมองเซิงของชาวกุลาในสมัยโบราณ ผู้ฟ้อนได้ใช้ผู้ชายแสดง ทำฟ้อนได้มีการพัฒนาการมาจากการฟ้อนเจิง เน้นลีลาของความเข้มแข็งทรงพลังแต่มีศิลปะ ลักษณะคล้าย รำดาบ รำมวย หรือการรำของนักรบ โบราณ แต่ในปัจจุบันนี้จะใช้ผู้หญิงแสดง จึงได้มีการคิดค้นประดิษฐ์ทำรำเฉพาะผู้หญิง ต่อมาไม่มีผู้สืบทอดทำรำของผู้ชาย ปัจจุบันการฟ้อนมองเซิงของชาวกุลาจึงใช้ผู้หญิงแสดงเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับ มโน พิสุทธิรัตนานนท์ (2540) กล่าวว่า สุนทรีรสในนาฏศิลป์และศิลปะการแสดงเป็นสุนทรีรสที่มีผู้ชมได้รับจาก ความเคลื่อนไหว และจังหวะลีลา มีความเชื่อมโยงต่อเนื่อง การปรากฏตัวของนักแสดงที่มีบุคลิกและการแต่งตัวที่สง่างามเหมาะสมกับ ท่าเต้น ท่ารำ อันเป็นนาฏลักษณะของการแสดงนั้น ๆ ย่อมมีผลเป็นเบื้องต้นต่อสัมผัสทางการเห็นและการขานรับทางสุนทรียะ เมื่อมีจังหวะลีลาเคลื่อนไหว สอดแทรกด้วยอารมณ์รู้สึกของนักแสดง มีผลให้เกิดความเคลื่อนไหวในอารมณ์รู้สึกของผู้ชมด้วย ความงาม รุกเร้า ที่เกิดจากจังหวะและการเคลื่อนไหว ช่วยให้สัมผัสทางการเห็นเด่นชัด มีชีวิตชีวา มีความหมายชวนให้ติดตาม ความงามหรือเป็นเลิศในนาฏศิลป์และศิลปะการแสดง จะพิจารณากันที่จังหวะลีลาและการเคลื่อนไหวเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นการให้การรับรู้สุนทรีรสในระดับผัสสะส่วนการรับรู้สุนทรีรสในระดับเพ่งพินิจ ซึ่งก่อให้เกิดจินตนาการและสติปัญญานั้นเกิดจากการเข้าถึงสุนทรียะซาบซึ้ง ในภาคอารมณ์รู้สึกที่นักแสดงต้องการสื่อให้ผู้ชมได้เข้าถึง ซึ่งบูรณาการไปกับความหมายและจินตนาภาพอันงดงาม หรือ กระทบอารมณ์รู้สึกตามเจตนารมณ์ของผู้สร้างสรรค์และนักแสดงเหล่านั้น

2. **การแต่งกาย** สมัยโบราณ ผู้ฟ้อนจะแต่งกายด้วยกางเกง ขาวยาวที่เรียกว่า กางเกงโง้งโง้ง (กางเกงเป๋ายาน) และเสื้อคอกลมแขนยาวสีเดียวกันกับกางเกง โปกหัวด้วยผ้าสีขาว ส่วนนักดนตรีก็จะแต่งกายด้วยเช่นเดียวกันกับนักฟ้อน การแต่งกายผู้ฟ้อนหญิงจะนุ่งผ้าซิ่นมีเชิงสวมเสื้อคอกลมแขนยาวแคศอก พาดสไบลงสองข้างไหล่ให้ชายทั้งสองอยู่ด้านหน้า เก้าอี้ผมทรงสูง ประดับ มวยผมด้วยมาลัยดอกไม้ให้อูบะ ห้อยลงข้างขวา และข้อมือซ้ายขวาอาจจะประดับกำไลหรืออื่น ๆ และในปัจจุบันอาจจะมีการดัดแปลงการแต่งกายให้ทันสมัย และให้เหมาะกับท่ารำที่กระฉับกระเฉงและว่องไวขึ้น โดยเฉพาะกับการฟ้อนของเด็ก ๆ ซึ่งอาจจะใช้การนุ่งผ้าซิ่นที่สั้นขึ้นมากกว่าการฟ้อนของหญิงสาวหรือผู้ใหญ่ที่เป็นต้นฉบับ แต่การดัดแปลงการแต่งกายก็เป็นการทำเพียงแค่เฉพาะการฟ้อนที่ต้องการความสนุกสนานบางโอกาสเท่านั้น ส่วนการฟ้อนอันเป็นเอกลักษณ์ที่แท้จริงนั้นก็ยังคงรักษาไว้อย่างมั่นคง ซึ่งการแต่งกายที่เห็นในปัจจุบันเป็นการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคมและวัฒนธรรม และเพื่อให้เหมาะสมกับประเพณี วัฒนธรรมของชาวอีสาน เพื่อดึงดูดความสนใจทำให้ได้รับความชื่นชมจากบุคคลทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับ ปิยนันท์ มะลิวัลย์ และพีรพันธ์ บางพาน (2556) ได้กล่าวเกี่ยวกับการแต่งกายล้านนาบุคพื้นฟูวัฒนธรรม

ไว้ว่า ชาวล้านนาได้มีการฟื้นฟูวัฒนธรรมการแต่งกายขึ้นซึ่งมีหลากหลายรูปแบบตามลักษณะของเผ่าพันธุ์ มีการประยุกต์รูปแบบของเสื้อผ้าในยุคดั้งเดิมมาแต่งเพื่อให้การแต่งกายของชาวล้านนาดั้งเดิมยังคงอยู่

3. ท่ารำ ประกอบฟ้อนมอญเงี้ยวในยุคต้น ๆ ผู้รำจะเป็นจุดเด่นโดยการโชว์ลีลาการรำต่าง ๆ ซึ่งท่ารำเหล่านี้ได้รับอิทธิพล มาจากการดำรงวิถีชีวิต ของชาวกุลาสมัยก่อน ซึ่งจะต้องมีการเดินทางรอนแรมไปไกล ๆ มีการต่อสู้กับศัตรู ต่อสู้กับความยากลำบาก รวมทั้งแสดงออกถึง การมีศิลปะการป้องกันตัว มีอยู่ด้วยกัน 3 ท่า ได้แก่ 1) ท่าช้างประสาธนา 2) ท่าหนุมานคลุกฝุ่น และ 3) ท่าจระเข้พาดหางท่ารำที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ ซึ่งเปลี่ยนจากให้ผู้ชายเป็นให้ผู้หญิงเป็นผู้แสดง พัฒนาขึ้นมาให้มีความเหมาะสมกับยุคสมัย ให้มีความอ่อนช้อยสวยงามมากยิ่งขึ้น มีอยู่ด้วยกัน 12 ท่า ได้แก่ 1) ท่าช้างประสาธนา 2) ท่าสอดสร้อยมาลา 3) ท่าโบก 4) ท่าตั้งวงบัวบาน-มยุเรศ 5) ท่าตั้งวงล่าง-วงบัวบาน 6) ท่าสอดสร้อยมาลาแปลง 7) ท่าจันทร์ทรงกลด 8) ท่าพรหมสี่หน้า 9) ท่ายุงฟ้อนหาง 10) ท่าฟ้อนเล็บ 11) ท่าแขกเต้าเข้ารัง และ 12) ท่าซึกแปง ผัดหน้า ซึ่งสอดคล้องกับ จารุณี สุทธิสวรรค์ (ม.ป.ป.) กล่าวว่า การฟ่องเงี้ยวเป็นการฟ้อนที่มีลวดลายในการต่อสู้ของนักมวยโบราณเป็นการฟ้อนด้วยมือเปล่า ที่มีลักษณะคล้ายกับการฟ้อนดาบผสมกับท่ารำของมวยไทย และสอดคล้องกับ มโน พิสุทธิรัตนานนท์ (2540) กล่าวว่า เรือนร่างมนุษย์ (ผู้แสดง) จัดเป็นมูลฐานหรือปัจจัยทางศิลปะที่สำคัญของนาฏลักษณ์ เรือนร่างมนุษย์จัดเป็น วัตถุทางสุนทรียะอย่างหนึ่งโดยคุณลักษณะหน้าตาดี มีความเอิบอิ่มสมบูรณ์ได้สัดส่วนและมีพลังกำลังและสมรรถนะเหมาะสมกับลีลาเคลื่อนไหวเด่นรำต่าง ๆ นอกจากนี้ยังจะต้องเสริมด้วยการแต่งตัวและเครื่องแต่งตัวที่เหมาะสมพิถีพิถันโดยจะต้องออกแบบสร้างสรรค์เป็นพิเศษ เสริมสร้างลักษณะของนักแสดงให้มีความรู้สง่างามโดดเด่นหรือเป็นการเน้นปริมาตรและสัดส่วนของสรีระมนุษย์ที่จัดว่ามีความงามอยู่แล้ว การเคลื่อนไหว เป็นมิติทางการเห็นที่ตั้งอยู่บนเงื่อนไขหรือพื้นฐานของเวลา เทศะ และทิศทาง เป็นลักษณะการเคลื่อนไหวที่จิตใจประดิษฐ์ ประแต่งเพื่อให้มีระบบและมีผลต่อการรับรู้ทางการเห็นที่ต่อเนื่อง มีคุณสมบัติทางความงามที่รุกร้ากระตุ่นอารมณ์รู้สึกของผู้ชมได้ดี

4. ดนตรีที่ใช้ประกอบ เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบการรำมอญเงี้ยวนี้ เป็นเครื่องดนตรีดั้งเดิมของการรำมอญเงี้ยวของชาวไทยใหญ่ จากการเก็บข้อมูลภาคสนาม พบว่า เป็นเครื่องดนตรีที่ไม่มีในภาคอีสาน เครื่องดนตรีที่ใช้ในปัจจุบันนักดนตรีไปซื้อหามาจากแหล่งผลิตซึ่งอยู่ในจังหวัดเชียงราย และหลายจังหวัดที่ติดชายแดนประเทศพม่า 1) กลองมีลักษณะเป็นกลองสองหน้าบางที่เรียกว่า “ตะโพน” ยาวประมาณ 1 ฟุต เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 14- 16 นิ้ว จะใช้กลองเพียง 1 หรือ 2 ใบเท่านั้น 2) ฉิ่ง คือ เครื่องตีให้เกิดเสียงอย่างหนึ่ง ทำด้วยโลหะผสม รูปร่างเป็นแผ่นวงกลม มีขอบยื่นลงมารอบตัว เรียกว่า ใบฉัตร มีปุ่มกลมตรงกลางสำหรับตี มีหลายชนิด เช่น ฉิ่งกระแต ฉิ่งชัย ฉิ่งวง 1 ชุดมีประมาณ 7-11 ใบ 3) ฉาบ มี 2 ขนาด คือ ฉาบเล็ก มีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 12-14 ซม. และฉาบใหญ่ มีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 24 - 26 ซม. วงมอญเงี้ยวแต่ละวงใช้ฉาบเพียง 1-2 คู่เท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับ จารุณี สุทธิสวรรค์ (ม.ป.ป.) กล่าวว่า กลองมอญเงี้ยวเป็นเครื่องดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือประเภทเครื่องตี ชนิดซิงด้วยหนัง เป็นกลองที่ได้รับอิทธิพลมาจากไทยใหญ่หรือไต ที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นจังหวัดแม่ฮ่องสอนและจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งวงกลองมอญเงี้ยวประกอบด้วยกลองมอญเงี้ยว 1 ใบ ฉิ่งประมาณ 7-12 ลูก ซึ่งมีขนาดลดหลั่นกันและมีฉาบ 1-2 คู่

5. โอกาสและจุดมุ่งหมายที่แสดง ได้แก่ แสดงในงานบุญประเพณีต่าง ๆ เช่น งานบวช งานแต่งงาน งานเข้าพรรษา งานทอดกฐิน งานบุญบั้งไฟประจำปีของหมู่บ้าน งานประเพณีแห่เทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี งานสวดวิกรรมเจ้าคำผงผู้ก่อตั้งเมืองอุบลราชธานี และงานสำคัญ ๆ ในจังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดใกล้เคียง เป็นต้น แสดงเมื่อมีแขกบ้านแขกเมืองมาเยี่ยมแสดงเมื่อได้รับเชิญไปแสดงในที่ต่าง ๆ แสดงงานประจำปีของ อำเภอ จังหวัด และมีจุดมุ่งหมายในการแสดง คือ เพื่อเป็นมหรสพสร้างความบันเทิงในงานประเพณีบุญบั้งไฟ เพื่อสร้างความสนุกสนานหลังจากการกลับจากการค้าขาย

เพื่อต้อนรับแขกบ้านแขกเมือง เพื่อฟื้นฟูศิลปะการฟ้อนแบบดั้งเดิม เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ จารุณี สุทธิสุวรรณ (ม.ป.ป.) กล่าวว่า วงกลองมอชิง นิยมใช้บรรเลงประกอบการฟ้อนนกกิงกะหล่าของ ชาวไทยใหญ่ และนิยมเล่นในขบวนแห่ของงานต่าง ๆ ภายในวัด เช่น แห่ครัวทาน แห่ปอยหลวง แห่นาค เป็นต้น

ข้อเสนอแนะการวิจัย

จากผลการศึกษาและอภิปรายผลดังกล่าว ทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่ ที่เอื้อต่อการศึกษาด้าน นาฏศิลป์เป็นอย่างมาก นอกจากนี้ยังได้สัมผัสถึงวิถีชีวิตและการสืบสานศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น จากการศึกษาและสังเกตการณ์โดยการเข้าไปมีส่วนร่วมและการเรียนรู้เอกลักษณ์เฉพาะของกลุ่มชน และจากการเก็บข้อมูลภาคสนามผู้วิจัยได้ประมวลองค์ความรู้จากการศึกษาค้นคว้า และข้อเสนอแนะ เพื่อเป็น แนวทางให้กับผู้ที่สนใจที่จะศึกษาค้นคว้า และทำวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1. องค์ความรู้ใหม่ที่พบในการศึกษา คือ เอกลักษณ์การฟ้อนมอชิงของชาวกลา บ้านโนนใหญ่ ตำบลก่อเอ้ อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการฟ้อนจากการที่ใช้ ผู้แสดงจากผู้ชายล้วนเป็นผู้หญิงล้วน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้ก็เพื่อให้เหมาะสมกับยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลง ของสังคมและวัฒนธรรม แต่ยังคงรากเหง้าของการแสดงฟ้อนมอชิงทั้งในรูปแบบของท่าฟ้อน การแต่งกาย และเครื่องดนตรี ไว้อย่างสมบูรณ์

2. ปัจจุบัน ยังมีกลุ่มชนชาวกลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อีกหลายจังหวัดในภาคอีสาน ซึ่งเป็น กลุ่มชนที่มีเอกลักษณ์เฉพาะในการดำเนินวิถีชีวิตและยังมีการสืบสานประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ทรงคุณค่า ซึ่งเหมาะสำหรับผู้สนใจศึกษาเกี่ยวกับศิลปะการแสดงของกลุ่มชนต่าง ๆ ควรที่จะศึกษาค้นคว้า

3. จากการศึกษาการฟ้อนมอชิงของชาวกลา บ้านโนนใหญ่ อำเภอเขื่องใน จังหวัด อุบลราชธานี ทำให้เล็งเห็นและตระหนักถึงคุณค่าในศิลปะการแสดงของท้องถิ่น และเห็นว่าสมควรอย่างยิ่ง ที่สถาบันการศึกษาต่าง ๆ จะนำศิลปะการแสดงท้องถิ่นเหล่านี้เข้าไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ให้เยาวชนรุ่นหลังมีจิตสำนึกที่ดีต่อวัฒนธรรมท้องถิ่นของตน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรมการแสดงของชาวกลา ในพื้นที่อื่น ๆ ในภาคอีสาน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

- นำเอาการแสดงของชาวกลาเข้าไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา เพื่อการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมประเพณีของ กลุ่มชนชาวกลาให้คงอยู่สืบไป

เอกสารอ้างอิง

กนกพร ปานสุวรรณ. (2559, 26 พฤษภาคม). การแต่งกายและท่ารำของการฟ้อนมอชิง. บ้านโนนใหญ่

ตำบลก่อเอ้ อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี. สัมภาษณ์.

กฤษณ์ สิมเสมอ. (2559, 26 พฤษภาคม). ผู้แสดงฟ้อนมอชิง. บ้านโนนใหญ่ ตำบลก่อเอ้ อำเภอเขื่องใน

จังหวัดอุบลราชธานี. สัมภาษณ์.

คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ. (2544). วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์

เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดอุบลราชธานี. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
จารุณี สุทธิสวรรค์. (ม.ป.ป.). ฟ้อนเจิง: ศิลปะการแสดงพื้นเมืองของภาคเหนือ. เชียงใหม่: โรงเรียนไทยรัฐ
วิทยา.

_____. (ม.ป.ป.). กลองมอญเชิง : ศิลปะการแสดงพื้นเมืองของภาคเหนือ. เชียงใหม่:
โรงเรียนไทยรัฐวิทยา.

ชำนาญ ศรีพลาย. (2559, 3 เมษายน). ดนตรีที่ใช้ประกอบการฟ้อนมอญเชิง. บ้านโนนใหญ่ ตำบลก่อเอ้
อำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี. สัมภาษณ์.

บริบูรณ์ สุภาพ. (2559, 13 กุมภาพันธ์). ประวัติความเป็นมาของการฟ้อนมอญเชิง. บ้านโนนใหญ่ ตำบลก่อ
เอ้ อำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี. สัมภาษณ์.

ปิยนันท์ มะลิวัลย์ และพีรพันธ์ บางพาน. (2556). บทบาทการอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านของนักศึกษา
ครุศาสตรบัณฑิต. (รายงานการวิจัย). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ล้านนา.

มนั พิสุทธิรัตนานนท์. (2540). สุนทรียศาสตร์: ศาสตร์แห่งความเป็นศิลป์และสิ่งงาม. เอกสาร
ประกอบการบรรยายวิชาสุนทรียศาสตร์.

มิ่งขวัญ ชนไฟโรจน์. (2551). แนวทางการอนุรักษ์ฟื้นฟูและพัฒนาเอกลักษณ์และขนบธรรมเนียมประเพณี
ของกลุ่มชาติพันธุ์กุลในภาคอีสาน. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาวัฒนธรรม
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

References

Document Collection and AchieveCommittee. (2544). *Culture, Evolution of History, Identity and wisdoms of UbonRatchathani province*. Bangkok: Kurusapha, Ladprao.

Jarunee Suthisawan. (n.d.). *Fon Cheng: Local Northern Art Performance*. Chiang Mai: ThairatWittaya.

_____. *Klang Mong Cheng: Local Northern Art Performance*. Chiang Mai : ThairatWittaya.

Mano Suthirattananon. (2540). *Aesthetics : Science of Arts and Beauty*. Course Materials in Aesthetics.

Ming Kwan. (2551). *Solutions in Restoration, Canseation and Development of Identity and CuHures of Gula ethic minority in Isanregion*. Doctoral Degree Dissertation, Cultural Studies, Mahasarakham University.

PiyanunMaliwan and PeanapanBangphan. (2556). *The role of industrial Educati Students in Local Cultural Conservation*.(Research Report). Chiang Mai: Rajamangala University of Technology Lanna.